Első a megyében

Klub Szegeden, vöröskereszteseknek

A Szeged városi vöröskereszteseknek régi vágya teljesült tegnap, csütörtökön. Újszegeden, a Székely soron levő garzonház fogadószintjén *megnyílt a megye első vöröskeresztes klubja.*

Az ünnepségen jelen volt *dr. Kaposvári Júlia,* a Magyar Vöröskereszt főtitkárhelyettese, *Berta István,* az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára, *dr. Végh Gyula,* a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese és *Bányainé dr. Birkás Mária,* a városi tanács elnökhelyettese is.

A megjelenteket *dr. Palotás Mária,* a városi tanács egészségügyi osztályának helyettes vezetője üdvözölte, majd dr. Vetró János, a Vöröskereszt országos vezetőségének tagja bemutatta az új létesítményt, szólt a tervezett programokról. A klubot *dr. Kaposvári Júlia adta át* a Magyar Vöröskereszt nevében *Zsarkó Imrének,* a Vöröskereszt városi titkárának.

A három szobából és mellékhelyiségekből álló, 60 személyes klub 550 ezer forintba került, amelynek kétharmad részét *társadalmi munkával* teremtették elő. A fönnmaradó költségeket a Magyar Vöröskereszt Országos Vezetősége fedezte. A munkálatokat szervező, irányító városi vezetőség mintegy 100 ezer forintnyi összeget kapott a tanács egészségügyi osztályától, különböző technikai berendezések — tévé, rádió, lemezjátszó — vásárlására.

Hogy mi mindennel gazdagodhat a Vöröskereszt tevékenysége az új klub által? Mindenekelőtt az újszegedi öt alapszervezet tagjai — csaknem 600-an — lelnek itt otthonra, de a városi vezetőség munkabizottságai is helyet kapnak falai között. A klubban oktatási kabinet működik majd, amelyben tanfolyamokat, továbbképző előadásokat szerveznek, megfelelő segédanyagok fölhasználásával. A vöröskeresztesek gondoltak a legkisebbekre is: a garzonház 150 gyereke közül a 3—6 évesek részére gyermekklubot nyitnak. Mesedélelőttöket, diavetítéseket, bábelőadásokat rendeznek, és alkalmat teremtenek az egészséges életmód tanítására is. Nyitva lesz a klub ajtaja az ifjú — 6—14 esztendős — iskolás vöröskeresztesek előtt is. Az eddigi sikertelen próbálkozások után ebben a környezetben bizonyára nem mond csődöt az okos, sokrétű programot kínáló kismamaklub sem. S végre állandó otthonra lelnek városunk egyedül élő, középkorú lakói is a magányosok klubjában.

S végül — *örömmel üdvözöljük az alkoholizmusból kigyógyított betegek utógondozását szolgáló klubot,* amelynek felügyeletét a tanács vb egészségügyi osztálya látja el.

A Vöröskereszt városi vezetőségének klubjával nemcsak a mozgalom gazdagodik, hanem Szeged szellemi élete is.

Ch. Á.

A törvény-előkészítés demokratizmusának fejlesztéséről

Borics Gyula államtitkár nyilatkozata

A törvény-előkészítés demokratizmusának szellemében a napokban „indult" országos útjára a módosításra kerülő államigazgatási eljárási törvény tervezete, hogy az elkövetkező hetekben *alkotó társadalmi vitában* fogalmazzák tovább a tanácsi, az államigazgatási ügyintézés korszerűsítésével kapcsolatos elképzeléseket. Mióta *gyakorlat, s hogyan kamatozik a hazai törvényhozásban a demokratikus előkészítés?* — erről nyilatkozott *dr. Borics Gyula* igazságügyi államtitkár.

— E téren nincsenek évszázados hagyományaink, hiszen *a jogalkotás nyilvánossága szinte kizárólag a szocialista társadalom sajátja,* s az össznépi törvényalkotás első lépései nálunk mintegy két évtizedre vezethetők vissza — mondotta. A sort a polgári jog első, 1959-ben alkotott törvénykönyvének tervezetéről folytatott országos eszmecsere nyitotta meg. Legutóbb már magától értetődőnek tartotta a közvélemény, hogy cselekvő részesévé vált a PTK módosításáról beterjesztett törvényjavaslat megszületésének.

Ami a számokat illeti: *vannak tervezetek, amelyekhez több százan, s vannak, amelyekhez több ezren fűznek érdemi észrevételt.* A vállalati törvény például ez utóbbi kategóriába sorolható. Amíg az országgyűlés asztalára került, iparági, ágazati szakszervezetek, mintegy harminc üzem, vállalat, tröszt kollektívája, végül a Hazafias Népfront területi jelleggel szervezett fórumai gyűjtötték csokorba a köz véleményét. A Hazafias Népfront — amely a társadalmi fórumok életre hívásában legfőbb partnerünk — országszerte mintegy 130 helyen mozgósította az érdeklődőket a *közérdekű bejelentésekről, javaslatokról és panaszokról szóló törvényjavaslat országos vitájában.* Akkoriban több mint 2500 érdemi javaslatot vehettünk fontolóra. A legutóbbi időszakban *emlékezetes volt az új Btk. tervezetének vitája.* Olyan országos párbeszéd kerekedett a területi jelleggel szervezett kilenc fórumon, amely nemcsak a társadalmi morált és tudatot, a bűnös magatartásokról alkotott többségi értékítéletet vázolta elénk, hanem *hozzásegített* a bűnözés elleni küzdelem hatékonyabb és korszerűbb eszköztárának megteremtéséhez is.

— Célunk, hogy folyamatosan fejlesszük az előkészítő munka szakmai és társadalmi formáit, módszereit. Mindenekelőtt úgy, hogy a dolgozók legszélesebb köreinek véleményét kérjük a társadalom alapvető életviszonyait szabályozó törvények formálásakor. Törekszünk erre egyik-másik törvényerejű rendelet végleges formába öntése előtt is. Hatékonyabbá lehet tenni a tanácskozások munkáját is. Érdemes lenne jobban megfontolni; egy-egy készülő jogszabály kapcsán annak főbb elvi, társadalompolitikai kérdéseiről, vagy a már írott szövegtervezet paragrafusairól folytatódjék-e a vita. *Fontosnak tartjuk azt is, hogy a társadalmi vitákban elhangzott egyetlen észrevétel se maradjon megválaszolatlanul.* Előfordul, hogy az összejöveteleken elhangzanak a törvény kereteibe nem illő javaslatok is. Ilyenkor a jelenlevő szakemberek eligazítást adnak arról, hogy az adott kérdés milyen szintű szabályozásra tartozik. *A hasznosítható észrevételek semmiképp sem vesznek kárba.* Beépülnek a törvények végrehajtását szolgáló minisztertanácsi vagy miniszteri rendeletekbe is. Az össznépi törvényalkotás gyakorlata az elfogadott normák végrehajtásában is bőven kamatozik. A dolgozók mindinkább magukénak érzik társadalmi életünk alapvető szabályait, mivel azok formálásában maguk is részt vettek. Különösen fontos ez napjainkban, amikor *a fejlett szocialista társadalom építésén munkálkodva tervszerűen folytatjuk jogrendszerünk megújítását.* A jogalkotás demokratizmusának erősítése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a jog eszközeivel a jövőben még hatékonyabban szolgáljuk az előttünk álló országos feladatok sikeres teljesítését.

— *A XII. pártkongresszus dokumentumainak ismeretében hamarosan meghatározzuk az elkövetkező időszak jogalkotási programját.* Kiemelt feladatunk az államélet fejlesztése, az állami munka korszerűsítése, és hatékonyságának növelése, valamint a gazdasági építőmunka segítése a jog eszközeivel, a jelenleginél korszerűbb szabályozással. Ebben nem nélkülözhetjük a társadalom alkotó véleményét, a demokratikus fórumok munkáját — mondotta befejezésül dr. Borics Gyula. (MTI)

Hagyomány és nemzetköziség

Egy kiadvány margójára

Soha olyan érdeklődéssel nem fordult népünk a közelmúlt, a félmúlt történelmi, társadalmi, politikai változásai, eseményei felé, mint napjainkban. Hatalmas példányszámban folynak a visszaemlékezések, a dokumentumgyűjtemények, nagy érdeklődés kíséri azokat a filmeket, színdarabokat, melyek az elmúlt 30—50 év eseményeit dolgozzák föl. A történészek, társadalomkutatók is nagyítólencséjük alá veszik a változások okait, összegyűjtik a föllelhető dokumentumokat, igyekeznek megfogalmazni az objektív tendenciákat, ok-okozati összefüggéseket. Kiderült, hogy nemcsak a régmúlt ismerete, tudományos és művészi feldolgozása érdekli a széles közönségréteget, de az egy-két nemzedékkel ezelőtti események talán még jobban. Hiszen onnan még áthallhatók a szívdobbanások, az emlékezés személyes hitele is fölfedezhető.

1.

Múltunk megismerése vajon kellően kapcsolódik-e a világ, szűkebben pedig a bennünket körülvevő népek közelmúltjának megismerési igényével? Történelmi-ideológiai tény, hogy a második világháborút követő években, a szocialista tábor megszületésének első időszakában a politika homlokterében az internacionalizmus egyoldalú fölnagyítása, túlértékelése állt. A hatás-ellenhatás objektív törvényszerűségeiből következően nem tarthatjuk véletlennek, hogy egy idő után itt is, ott is föltűntek romantikus nacionalista tételek. Pedig *a nemzetinek és a nemzetközinek, népünk megismerésének és mások tiszteletének és értékelésének tudományos alapokon nyugvó szép harmóniája korunk egyetlen lehetséges fölfogása.* Csak másokban fürdethetem meg arcomat — profanizálhatjuk a költő szavait, s ebben a művészi igazságban benne rejlik a történelem objektív ténye, egy széles horizonton vizsgált tudományos megalapozottságú igazság.

Az internacionalizmus mintegy *másfél évszázados fogalom- és eszmerendszere nem statikus, hanem a társadalmi, gazdasági, politikai szituációkhoz rugalmasan alkalmazkodó, gazdagodó és gazdagító ideológiai rendszer.* Megismerése nemcsak a nemzetközi munkásmozgalom történetében eligazító KRESZ-tábla, nemcsak a mai politikai viszonyok között irányt mutató világítótorony, de önmagunk helyének és értékeinek viszonyrendszerét is tisztábban világítja meg. Így hát tudatformálásunk elengedhetetlen része, feltétele.

2.

Élő nemzetköziség — élő hagyományok. Ezt a címet viseli az a füzetnyi kiadvány, amely a napokban jelent meg, s a TIT Csongrád megyei szervezete történelmi szakosztályának és a JATE új- és legújabb kori egyetemes történeti tanszékének múlt év májusi *tudományos ülésszakának anyagát adja közre.* Az internacionalizmusnak — mint a leghatásosabb eszmei és szervezeti fegyvernek a munkásosztály kezében, történelmi harcában — közel másfél évszázados története során sok izgalmas fejezete volt, s elsősorban Kelet-Európában. *Székely Lajos* idézi bevezetőjében Clara Zetkin gondolatát a nemzet-nemzetköziség összetartozó fogalmáról: *„A harcoló világproletariátus a nemzetközi testvériség hordozójává lesz, s ez a testvériség minden nemzetiség sajátosságát, történeti jelentőségében értékeli, és tiszteli minden nemzetiség demokratikus jogait."* Ennek a gondolatnak jegyében születtek az előadások, majd a kiadott dolgozatok. *Varga Endre Az első Internacionálé és a lengyelek; Hegyi András A II. Internacionálé megalakulása és a magyar munkásmozgalom; Raffay Ernő A Román Kommunista Párt megalakulásának körülményei; A. Sajti Enikő A Jugoszláv Kommunista Párt a nemzeti-nemzetiségi kérdésről az 1920-as években; Lagzi István A lengyel kommunisták harca a megszállás első éveiben; Karsai László Az Olasz Kommunista Párt és a Francia Kommunista Párt Nyugat-Európáról* címmel számolt be önálló kutatási eredményeiről. A kötetet Hegyi András és Székely Lajos szerkesztette. Az előadások nemcsak a környező országok és népek internacionalista kapcsolatait, hasonvonásait, e témakörbe vágó eszmei-ideológiai megfontolásait vizsgálják, de tulajdonképpen a témaválasztás átfogja a nemzetköziség eszmekörének másfél évszázados történelmi ívét is.

3.

A politika napjaink történelme, mondjuk gyakran. A történelmi ismeretgyarapítás megvilágítja korunk politikai lépéseinek mozgatórugóit, s a napi politika figyelemmel kísérése fölidézi bennünk az egykori eseményeket. Nem hiszem, hogy volt még olyan korszak, amikor ennyien érdeklődtek volna történelmi, politikai események iránt, mint napjainkban, abban pedig bizonyos vagyok, hogy soha ennyien nem kapcsolódhattak be az események figyelemmel kísérésébe, mint most, a tömegkommunikációs eszközök elterjedése révén.

Nem vagyok biztos viszont abban, hogy a tudományok, s ezen belül a társadalomtudományok eredményei *megfelelő módon és időben jutnak el* a legszélesebb közönségrétegekhez fölfogható, földolgozható formában.

Tandi Lajos

Kiállítás a legszebb NDK és magyar könyvekből

Szép könyvek seregszemléje

A magyar és az NDK könyvkiadók mintegy 400 legszebb kiadványából nyílt kiállítás csütörtökön, tegnap az NDK kulturális centrumban, Budapesten. A tárlatot megelőző sajtótájékoztatón egyebek között elmondták, hogy mindkét országban évről évre könyvművészekből, kiadói szakemberekből, tipográfusokból álló zsüri értékeli az előző évi könyvtermés legszebb darabjait. A bemutatón mindkét ország kiállította az 1977—79-ben megjelent legszebb könyveit, s láthatók a IV. Lipcsei Nemzetközi Könyvművészeti Kiállításon (IBA-n) díjat kapott művek. A Budapesten megrendezett kiállítást jövőre az NDK egyik nagyvárosában is bemutatják.

Bejelentették azt is, hogy a következő Nemzetközi Könyvművészeti Kiállítást (IBA-t) 1982. május 7.—június 13-a között rendezik meg Lipcsében. A magyar kiadók már javában készülnek a szép könyvek nemzetközi seregszemléjére; hamarosan megalakul a magyar nemzeti bizottság, amely kiválogatja majd azokat a produktumokat, amelyek a hazai könyvkiadást képviselik a világ legnagyobb nemzetközi könyvművészeti seregszemléjén.

Csipkemintával

Újfajta, csipkemintás zoknikkal bővíti termékeinek választékát a Budapesti Harisnyagyár. Eddig a csipkéhez hasonló mintázatú zokni creppnylon fonalból készült. Most a Budapesti Harisnyagyár gyártmányfejlesztőinek kísérletei alapján egyharmadrész crepp és kétharmadrész pamutfonalból készül a csipkemintás zokni, mely egyesíti a természetes anyag nedvszívó és a szintetikus szál rugalmasságot és könnyen kezelhetőséget biztosító tulajdonságait.

A crepp-pamut összetételű női, férfi és gyermek bokazoknik, térdharisnyák mintadarabjai megnyerték a Budapesti Harisnyagyár külföldi vevőinek tetszését, a jövő évre jelentős tételt már megrendeltek belőlük. A hazai fogyasztóknak az őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron mutatják be az új, divatszínekben gyártott termékeket. (MTI)

Búzatermesztés

Növekvő hozamok, nyereséges gazdálkodás

A búzatermesztés időszerű kérdéseiről tartottak tegnap Szegeden, a Technika Házában kerekasztal-beszélgetést a termesztéssel, kutatással és kereskedelemmel foglalkozó megyei szakemberek.

— A búzatermesztés az 1979—80-as „aratási" években rendkívül sok hasznos tapasztalatot hozott — mondotta bevezető előadásában *Kopátsy* József, az OMFI főigazgató-helyettese. Tavaly az alacsony termésátlagokat a kedvezőtlen időjárásnak köszönhetjük. Idén viszont rekordtermést takarítottak be a gazdaságok, amely már megfelel a nyugat-európai szintnek. Ezt az eredményt megismételni önmagában is nagy munka. Kérdés: e termésnövekedési ráta elérhető-e jövőre is?

Először mérlegelni kell, hogy megvannak-e ehhez a műszaki, technikai és munkaszervezési feltételek. Összességében a termésátlag növelése szükségszerű, éppen a növekvő termelési költségek miatt. Ehhez elengedhetetlen a genetikai alapok fejlesztése, az üzemi adottságok jobb kihasználása a korszerű agrotechnika, illetve munkaszervezés alkalmazása.

A termesztőknek figyelembe kell venni a növényszám helyes beállítását, a megfelelő műtrágyadózist. Kísérleti adatokkal, sőt termesztési tapasztalatokkal is bizonyítható, hogy a gabona dőlése többek között összefügg a helytelen műtrágyaadagolással. A dőlés viszont csökkenti a termésbiztonságot, növeli a betakarítási költségeket, s nő a termésveszteség, ezzel együtt romlik a minőség is.

Nos, az időszerű kérdések között talán a legidőszerűbb a rentabilitás kérdése. A termelőüzemek vezetői elsősorban ugyanis azt mérlegelik, számítgatják, hogy jövedelmezőségi szempontból megéri-e az adott növényfajtával foglalkozni.

A tegnapi kerekasztal-beszélgetésen szó esett a vetőmagellátásról, a vegyszeres gyomirtásról, az új búzafajtákról, a kísérleti eredményekről, s a termesztés egyéb aktuális feladatairól is.